Länsstyrelsen
Värmland

Riksintresse för kulturmiljövården: Likenäs - Transtrand

Områdesnamn: Likenäs - Transtrand

Områdesnummer: K38

Kommun: Torsby

Socken: Dalby

Sammanfattning

Innehåll

Fornlämningar. Senmedeltid till 1800-tal.

Urvalsmotiv

Vetenskapligt/pedagogiskt. Länets största fångstgropsystem med över 100-talet enskilda anläggningar. Likenäs-Transtrandområdet utgör en av landets största utlöpare till det norrländska fångstgropsområdet

Beskrivning

Riksintresset är knutet till den stora förekomsten fornlämningar i form av fångstgropar. På sand och grusterrasserna öster om Klarälven och byarna Likenäs och Transtrand har registrerats över hundratalet gropar. Flertalet ingår i de sammanhängande sju fångstgropssystem vilka anlagts i mellan områdets naturliga avgränsningar så som myrmarker och vattendrag. Mellan groparna har sannolikt också funnits hinder i form av avspärrningar och stängsel. Groparna har vid jakttillfället varit gillrade med åtel, till exempel sälgkvistar. Dold under mossöverdragna slanor fanns i botten en påle på vilken det nedstörtande villebrådet spetsades. Andra gropar, vanligen trattformade med ovala eller rektangulära bottenplan, har utrustats med sparkfållor i trä i vilka djurens ben låstes. Flertalet fångstgropar torde ha anlagts under senmedeltiden

men framför allt under 1600-talet. Fångstgropsjakt förbjöds i lag 1865.

Kulturhistoriskt värde

Norra Värmland bildar en sydlig utlöpare till det norrländska fångstgropsområdet och i länets fyra nordligaste socknar påträffas 800 av landskapets totalt cirka 950 fångstgropar. området Likenäs-Transtrand redovisar sammantaget över hundratalet gropar i karaktäristisk miljö på sandterrasserna ovan Klarälvsdalen. Flera av groparna är ännu välbevarade och vittnar om skogsbygdernas ekonomiskt sammansatta näringsstruktur där jakten och fångsten in i sen tid spelat en avgörande roll.

Hot

Ej specificerat.

Skydd

Fångstgroparna utgör fornminnen enligt Kulturminneslagen (KML).

Avsikter och åtgärder

Fångstgroparna hör till skogsmarkens karaktärsfornlämningar varför ett varsamt bedrivet skogsbruk även fortsättningsvis bör bedrivas. Grustäktstillstånd prövas restriktivt.

Riksantikvarieämbetets värdetext (1996)

Motivering

Ett av landets största fångstgropssystem, sydvästlig utlöpare till det norrländska fångstgropsområdet.

Uttryck för riksintresset

Mer än hundra enskilda gropar i system. Enstaka kolningsgropar.

Övrigt

Riksintresset Likenäs-Transtrand överensstämmer i stort med kulturmiljön Likenäs–Transtrand (375) enligt kulturmiljöprogrammet för Värmlands län.

Referenser

- Kulturminnesvårdens riksintressen i Värmlands län, Länsstyrelsen 1980.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-05: Huvuddelen av informationen hämtad från 1988 års beskrivning av riksintressen i Värmlands län.
- 2007-12-10: Beskrivningen av områdets skydd ändrad till aktuella förhållanden och gällande lagstiftning.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.